

Gm-keskustelua on käyty kauan

(Maaseudun Tulevaisuus 2.5.2011)

Dosentit Saikkonen, Helander ja Saloniemi kirjoittivat otsikolla ”Gm-keskustelun aika on nyt” (MT 13.4.). Kirjoittajat ovat otsikkotasolla oikeassa, mutta toivomuksellaan hieman jälkijunassa, sillä keskustelua on tiedetasolla käyty asiasta jo kohta 20 vuotta.

Tänä aikana on järjestetty kymmenittäin kansainvälisiä konferensseja, jossa tuhannet alan tiede-ihmiset ovat esittäneet tutkimuksiaan geenitekniikasta. Geenitekniikan vastustajia ei näissä konferensseissa ole pahemmin näkynyt. Sen sijaan vastustajat ovat aktivoituneet esittämään näkemyksiään vähemmän tieteellisissä foorumeissa, kuten yleisönosaston kirjoituksissa ja nettisivuilla. Missä ovat olleet vastustajat silloin, kun olisivat saaneet esittää näkemyksiään kansainvälisen tiedefoorumin edessä?

Professorit V. Santaniello ja R. Evenson lausuivat vuonna 2004, että biotekniikka on pyörän keksimisen jälkeen merkittävin tieteellinen innovaatio. Vastustajat löytävät kuitenkin geenitekniikasta vain pelkkää negatiivista: uhkia ja riskejä. Yleisin uhka keskusteluissa on ollut rikkakasvien glyfosaatinkestävyys.

Tilastojen mukaan glyfosaatin käyttö USA:ssa ja Kanadassa on lisääntynyt voimakkaasti 1980-luvulta lähtien suorakylvöön siirtymisen myötä. Tämän seurauksena glyfosaattia on levitetty surutta jopa kaksi kertaa kasvukauden aikana perinteisestikin jalostetuilla kasveilla: keväällä kylvön ja syksyllä sadonkorjuun yhteydessä.

Tilastojen mukaan glyfosaatin käyttö näyttää jopa vähentyneen niillä suorakylvöön siirtyneillä tiloilla, jotka ovat ottaneet gm-kasvin viljelykseen: glyfosaattia on tarvinnut ruiskuttaa vain kerran kasvukaudessa, keskikesällä rikkakasvintorjunnan kannalta optimaaliseen aikaan.

Kyllä geenitekniikasta riskejäkin löytyy, kun niitä oikein tikulla kaivelemalla etsii, tietoisesti valikoi ja suurennuslasilla tarkastelee.

Kyllähän pyöränkin keksimisestä voidaan löytää yhtäläisyyksiä ilmastonmuutoksen ja itämeren pilaantumisen kautta joukkokuolemiin ja jopa sukupuuttoon, jos pelkästään haittoja halutaan löytää. Geenitekniikan riskejä voidaan verrata ydinvoiman riskeihin. Ydinvoiman riskit liittyvät ihmisen terveyteen. Vaikka kaikki pahimmatkin potentiaaliset ydinvoimariskit otetaan huomioon, ydinvoima on THL:n mukaan siitä huolimatta yksi turvallisimpia energiantuotantomuotoja, mitä ihmisen terveyteen tulee. Ainakin se on turvallisempaa kuin mikään polttoon perustuva energiamuoto. Silti ydinvoimaa vastustetaan.

Samoin näyttää olevan geenitekniikassa. Vaikka geenitekniikassa olisikin jotain potentiaalisia riskejä, näyttävät geenitekniikasta saatavat hyödyt elintarviketurvallisuudelle, luonnon monimuotoisuudelle ja ympäristölle sekä viljelyn taloudelle olevan moninkertaisia verrattuna pahimpiinkin skenaarioihin uhista ja riskeistä. Tästä pitäisi jo osata tehdä johtopäätökset, että kannattaako geenitekniikan käyttöönottoa rajoittaa, vai pitäisikö yhteiskunnan sittenkin tehdä kaikkensa edistääkseen geenitekniikan käyttöönottoa.

Dosentit kirjoittivat, että seuraava eduskunta saattaa joutua päättämään muuntogeenisten kasvien viljelyä koskevista säännöistä.

Eduskunnalla näyttääkin olevan suuri vastuu päätöksenteosta, olkoon päätös miltei mikä tahansa.

Päätöksen tulisi nojautua biologisten ja taloudellisten tieteiden vertailtuihin tutkimustuloksiin – ilman että nojaututtaisiin vain johonkin muutamaan valikoituun julkaisuun tai aatteelliselta taustoiltaan voimakkaasti asennoituneen tutkijan mielipiteisiin.

Tätä tieteelliseen tutkimukseen perustuvaa tasavertaista käsittelyä ja päätöksentekoa vaati muun muassa eduskunnassa 18.1.2011 vetoomuksen jättänyt tiedelähetystö. Vetoomuksen allekirjoitti 576 allekirjoittajaa, joista 325 on tohtoreita ja 215 dosentteja. Joukossa on 146 professoria, 3 tutkimusjohtajaa, 8 yliopiston dekaania, 10 tutkimuslaitoksen tai -järjestön johtajaa, 12 yliopiston rehtoria, 2 yliopiston kansleria, sekä tieteen akateemikko. Toivottavasti uusi eduskunta huomioisi tämän tiedevetoomuksen.

Jussi Tuomisto

johtaja

Perunantutkimuslaitos